

Erklæring om partshjelp til Norges Høyesterett

Oslo, 21. november 2025

Saksnummer:	25-164298SIV-HRET
Ankende part:	1. Staten v/Klima- og miljødepartementet Pb. 8013 Dep, 0030 Oslo 2. Staten v/Nærings- og fiskeridepartementet Pb. 8090 Dep, 0032 Oslo
Prosessfullmektig:	Regjeringsadvokaten v/advokat Asgeir Nygård
Rettslig medhjelper:	Regjeringsadvokaten v/advokat Karen Mellingen
Ankemotpart 1:	Norges Naturvernforbund Mariboegate 8, 0183 Oslo
Prosessfullmektig:	Advokat Asle Bjelland CMS Kluge Advokatfirma AS
Ankemotpart 2:	Natur og Ungdom Torggata 34, 0183 Oslo
Prosessfullmektig:	Advokat Amund Noss CMS Kluge Advokatfirma AS
Partshjelper:	Norsk Industri Postboks 7072 Majorstuen 0306 OSLO
Prosessfullmektig:	Advokat Thomas Naalsund Advokatfirmaet Wiersholm

1. INNLEDNING

Borgarting lagmannsretts dom 12. august 2025 (sak 24-036660ASD-BORG/01) ble anket til Høyesterett av staten 15. september 2025. Ankemotpartene, Norges Naturvernforbund og Natur og Ungdom, innga anketilsvar 8. oktober 2025. Anken er, etter det vi kjenner til, ennå ikke behandlet av Høyesteretts ankeutvalg.

Ankesaken gjelder gyldigheten av vedtak om tillatelser til å drive forurensende virksomhet etter forurensningsloven. Lagmannsretten fant at vedtakene var ugyldig fordi tillatelsene ikke var begrunnet i en "overriding public interest", jf. vannforskriften § 12 andre ledd bokstav b, jf. vanddirektivet art. 4 nr. 7 bokstav c.

Staten mener at lagmannsrettens vurdering er uriktig, og at de aktuelle vedtakene er gyldige. Norsk Industri er enig i dette.

Saken reiser spørsmål av stor prinsipiell og praktisk betydning for Norsk Industri og dens medlemmer. Avgjørelsen i saken vil være bestemmende for rammevilkårene for en rekke av Norsk Industris medlemsbedrifter i årene som kommer.

Norsk Industri erklærer derfor partshjelp til støtte for staten, jf. tvisteloven § 15-7 (1) bokstav b, for det tilfellet at saken fremmes til behandling i Høyesterett. Norsk Industri vil gjøre gjeldende de samme anførsler og bevis som staten, og vil anmode om at saken fremmes.

2. NORSK INDUSTRI OPPFYLLER VILKÅRENE FOR PARTSHJELP

Det følger av tvisteloven § 15-7 nr. 1 bokstav b at foreninger "*med oppgave å fremme særskilte interesser, i sak som ligger innenfor deres formål og naturlige virkeområde etter § 1-4*" skal gis rett til å opptre som partshjelper. Om dette har Høyesterett lagt til grunn følgende:

Høyesteretts ankeutvalg bemerker at tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav b fastsetter at partshjelp skal tillates for foreninger og stiftelser i sak som ligger innenfor deres formål og naturlige virkeområde etter § 1-4 **Såfremt utfallet av saken berører organisasjonen eller medlemmene, og den interessen som ivaretas naturlig faller innenfor organisasjonens formål og virkefelt, er en ren prejudikatinteresse tilstrekkelig for å begrunne partshjelp**, jf. HR-2015-75-U avsnitt 6 med henvisninger, jf. HR-2024-99-U (2) (vår utheving).

Det avgjørende er følgelig hvorvidt saken har betydning for Norsk Industri eller dens medlemmer, og om interessen i saken naturlig faller innenfor Norsk Industris formål og virkeområde. Det er tilfellet her.

Norsk Industri har over 3200 medlemsbedrifter som til sammen representerer 146.000 årsverk, og er den største landsforeningen tilsluttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO).

Norsk Industris formål er, i henhold til vedtektenes punkt 1.3 å ivareta medlemsbedriftenes felles interesser¹:

¹ <https://www.norskindustri.no/om-norsk-industri/dette-er-norsk-industri/vare-vedtekter/>

Foreningens formål er å ivareta medlemsbedriftenes felles interesser og bransjespesifikke behov og virke for at medlemsbedriftene får rammebetingelser og arbeidsvilkår som styrker deres konkurranseevne og lønnsomhet og gir grunnlag for varig verdiskaping og gode og sikre arbeidsplasser.

Tillatelsene som ankesaken gjelder, knytter seg til virksomheten til selskapet Nordic Mining ASA, som er medlem i Norsk Industri. I tillegg vil prejudikatsverdien av Høyesteretts avgjørelse få betydning for et betydelig antall av Norsk Industris medlemsbedrifter som driver virksomhet som fordrer tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. vannforskriften § 12. Dette gjelder både virksomheter som vil måtte søke om slik tillatelse i fremtiden og igangværende virksomhet som vil måtte søke om fornyede tillatelser, eller som får sine tillatelser endret etter forurensningsloven § 18.

I følge norskeutslipp.no er det over 5800 bedrifter som har utslippstillatelse fra Miljødirektoratet eller statsforvalter. En stor andel av utslippstillatelsene angir vilkår for bedriftenes utslipp til vann. Tolkningen og anvendelsen av EUs vanddirektiv vil stå sentralt for nye og reviderte tillatelser fra miljømyndighetene.

Etter Norsk Industris syn innebærer lagmannsrettens tolkning av direktivet at det oppstilles en uforholdsmessig høy terskel for å kunne gi tillatelse etter vannforskriften og vanddirektivet. Selv om beskyttelse av vann mot utslipp er av stor viktighet, er det nødvendig å kunne veie dette behovet opp mot tungtveiende samfunnsinteresser på en forsvarlig måte. Den terskelen lagmannsretten har formulert er ikke forenlig med behovet for å kunne utvikle levedyktig industri i Norge, og er strengere enn det EFTA-domstolens rådgivende uttalelse legger opp til. Det er nødvendig at Høyesterett i sin avgjørelse tar tilbørlig hensyn til dette, slik at industribedrifter som trenger utslippstillatelse etter forurensningsloven, har forutsigbarhet og trygghet for hvordan regelverket skal forstås og praktiseres.

Oppsummert reiser saken svært viktige prinsipielle spørsmål for næringslivet på forurensningsrettens område, og er av stor betydning for etablering og videreutvikling av industrivirksomhet i Norge. Dette taler også for at tillatelse gis til ankebehandling i Høyesterett etter tvisteloven § 30-4.

For ordens skyld påpekes at vilkårene for partshjelp etter tvisteloven § 15-7 er oppfylt når erklæringen om partshjelp ikke er bestridt, jf. HR-2022-189-U avsnitt 4. Dersom noen av sakens parter skulle bestride at ankesaken gjelder spørsmål som ligger innenfor Norsk Industris formål og naturlige virkeområde, vil vi tilby utfyllende bemerkninger.

3. FORHOLDET TIL TVISTELOVEN § 30-7

Etter det vi kjenner til, er det ennå ikke avgjort om det skal gis tillatelse til ankebehandling i Høyesterett. Dersom slik beslutning er fattet i løpet av de siste dagene, må det gis samtykke etter § 30-7 for partshjelp.

Etter Norsk Industris syn bør slikt samtykke, om det er nødvendig, gis. Her må det legges vekt på at saken vil ha stor betydning for flere av Norsk Industris medlemmer. Ved Høyesteretts behandling vil det være flere industrirelaterte sider som det kan ha betydning å få løftet frem, og som i mindre grad vil være naturlig for staten å gå inn på.

Norsk Industri ønsker primært å redegjøre nærmere for sine viktigste argumenter i saken i et eget innlegg om sakens materielle spørsmål, innenfor den frist Høyesterett måtte fastsette. Omfanget av et eventuelt muntlig innlegg vil måtte avklares i forståelse med staten og eventuelle andre parter på statens side, slik at unødig dobbeltbehandling unngås.

Så vidt forstås er tidsrammen for ankeforhandlingen og selve berammelsen ennå ikke fastsatt. Samtykke vil dermed ikke gå på bekostning av en allerede fastsatt tidsramme eller lede til utsettelse av saken.

* * *

Erklæringen er sendt på e-post til Høyesterett.

Oslo, 21. november 2025

Thomas Naalsund
advokat